

HOOFDSTUK 4

Inleiding inkomstenbelasting

In dit onderdeel wordt een algemene inleiding gegeven over wie belastingplichtig is voor de Wet op de inkomstenbelasting. Ook wordt uitgelegd hoe het systeem van de drie boxen van inkomen in elkaar steekt:

1. box 1: het belastbaar inkomen uit woning en werk
2. box 2: het belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang
3. box 3: het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen

Verder komen de heffingskortingen, de partnerregeling en de toerekeningsregels van inkomsten aan de orde. Tot slot wordt de wijze van heffing uitgelegd.

Oefenopgaven

Opgave 4.1 Inkomstenbelasting is een aanslagbelasting, een directe belasting, een subjectieve belasting en een tijdvakbelasting.

Opgave 4.2

- a. Belastbaar inkomen uit werk en woning.
- b. Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang.
- c. Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen.

Opgave 4.3

- a. Het verzamelinkomen is de som van de inkomens in box 1 en 2 en het belastbare inkomen in box 3 (art. 2.18 Wet IB).
- b. De algemene heffingskorting en de ouderenkorting, de aanslaggrens en enkele niet-fiscale regelingen (toeslagen). Verder is dit begrip van belang voor de berekening van het drempelinkomen van de uitgaven voor specifieke zorgkosten en giften.

Opgave 4.4

- a. Nee. De prijs vormt geen bron van inkomen in de zin van de Wet IB.
- b. Nee. De peildatum voor de bepaling van de forfaitaire inkomsten uit sparen en beleggen over het jaar 2025 is 1 januari 2025 (art. 5.2 lid 1 Wet IB). Op dat moment bezat zij dit bedrag nog niet (het bedrag is wel in 2026 belast, omdat zij dit bedrag bezit op de peildatum voor het jaar 2026, 1 januari 2026).

Opgave 4.5 De algemene heffingskorting (art. 8.10 Wet IB), de arbeidskorting (art. 8.11 Wet IB) en de inkomensafhankelijke combinatiekorting (art. 8.14a Wet IB).

Opgave 4.6

- a. Partners zijn op grond van art. 5a AWR:
 - a. gehuwden (en geregistreerde partners);
 - b. meerderjarige ongehuwden die
 - een notarieel samenlevingscontract hebben afgesloten; en
 - staan ingeschreven op hetzelfde woonadres in de basisregistratie personen.

Voor de heffing op grond van de Wet IB (art. 1.2 Wet IB) wordt onder partner mede verstaan degene die op hetzelfde adres als de belastingplichtige staat ingeschreven in de basisregistratie personen en:

- a. uit wiens relatie met de belastingplichtige een kind is geboren;
- b. die een kind van de belastingplichtige heeft erkend dan wel van wie een kind door de belastingplichtige is erkend;

- c. die voor de toepassing van een pensioenregeling als partner van de belastingplichtige is aangemeld;
- d. die samen met de belastingplichtige een gezamenlijke eigen woning heeft die als hoofdverblijf dient;
- e. waarbij op het woonadres tevens een minderjarig kind van ten minste een van hen beiden staat ingeschreven.

Voorts zijn onder meer de volgende bepalingen van toepassing:

- Degene die voor een deel van het kalenderjaar als partner wordt aangemerkt, wordt ook in de andere perioden van het kalenderjaar als partner aangemerkt, voor zover hij in die perioden op hetzelfde adres in de basisregistratie personen stond ingeschreven (art. 1.2 lid 2 Wet IB).
 - Indien de belastingplichtige samenwoont met een bloed- of aanverwant in de eerste graad, is men alleen partner als beiden bij de aanvang van het jaar de leeftijd van 27 jaar hebben bereikt (art. 1.2 lid 4 letter a Wet IB).
 - Het is niet mogelijk tegelijkertijd meer dan één partner te hebben, wel is het mogelijk om volgtijdelijk – dat wil zeggen in de loop van het kalenderjaar – meer dan één partner te hebben.
- b. Dit is afhankelijk van de leeftijd van de zoon. Als de zoon bij de aanvang van het jaar 27 jaar of ouder is, kan de weduwe in aanmerking komen voor fiscaal partnerschap met haar zoon als er sprake is van een gezamenlijke eigen woning die als hoofdverblijf dient en men op hetzelfde adres in de basisregistratie personen ingeschreven staat. Als de zoon jonger is, is fiscaal partnerschap niet mogelijk (art. 1.2 lid 4 letter a Wet IB).

Opgave 4.7 De vrijelijk te verdelen inkomensbestanddelen zijn (art. 2.17 lid 2, 4 en 5 Wet IB):

- het belastbaar inkomen uit de eigen woning;
- het inkomen uit aanmerkelijk belang;
- de persoonsgebonden aftrek;
- de inkomsten uit sparen en beleggen.

Opgave 4.8 Ja. Vanaf 1 december 2025 wonen ze samen en op hetzelfde woonadres staat een minderjarig kind van een van beiden ingeschreven (art 1.2 lid 1 letter e Wet IB). Op grond van de wet (art 2.17 lid 7 Wet IB) kunnen zij ervoor kiezen om het gehele jaar als partner te worden aangemerkt.

Opgave 4.9 De loonbelasting, de dividendbelasting en in sommige gevallen de kansspelbelasting (art. 9.2 Wet IB).

Multiple choice-vragen

Geef per stelling aan of deze juist of onjuist is. Per vraag kunnen meerdere stellingen juist of onjuist zijn.

Vraag 4.1 Stelling a is juist. Jan en Marie zijn partners; de inkomsten uit de eigen woning mogen zij naar eigen inzicht verdelen.

Vraag 4.2 Stelling b is juist. De inkomsten uit sparen en beleggen van een minderjarig kind worden toegerekend aan de ouders.

Vraag 4.3 De antwoorden a en d zijn juist. Loonbelasting en dividendbelasting zijn voorheffingen op de inkomstenbelasting (art. 9.2 Wet IB).

Vraag 4.4 Stelling b is juist. Als een minderjarig kind van een van beide bewoners staat ingeschreven op hetzelfde adres in de basisregistratie personen, zijn de man en vrouw partners.

Vraag 4.5 De antwoorden a, b en d zijn juist. Antwoord c is onjuist: als meerderjarige ongehuwden een samenlevingscontract afsluiten maar niet op hetzelfde adres in de basisregistratie personen zijn ingeschreven, zijn zij geen partner.